

JOGSZABÁLYI KERETEK ÖSSZEFOGLALÁSA

Magyarország Alaptörvénye:

A magyar jogi hierarchiában a legmagasabb rendű jogszabály, amely 2012. január 1. napján lépett hatályba. Az Országgyűlés az Alaptörvényben szabályozza Magyarország jogrendjét, az állampolgárok alapvető jogait és kötelezettségeit, meghatározza az államszervezetre vonatkozó alapvető szabályokat.

1959. évi IV. törvény („rég” Ptk.):

A Polgári Törvénykönyv egy polgári jogi kódex, amely a mellérendeltség és egyenjogúság elve szerint szabályozza a személyek alapvető vagyoni és személyi viszonyait.

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről (új Ptk.):

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény az 1959. évi IV. törvény felváltására született, 2013. február 11-én fogadta el az Országgyűlés és 2014. március 15. napján lépett hatályba.

1952. évi III. törvény a Polgári Perrendtartásról (Pp.):

A polgári perrendtartás eljárásjogi szabályok gyűjteménye, mely azt szabályozza, hogy a polgári perekben (nem büntető ügyekben) a peres, vagy peren kívüli eljárás milyen szabályok szerint fog lefolytatódni.

A törvény célja, hogy a természetes személyek és más személyek vagyoni és személyi jogaival kapcsolatban felmerült jogviták bírósági eljárásban való pártatlan eldöntését a jogszabályban meghatározott alapelvek érvényesítésével biztosítsa.

1994. évi LIII. törvény a bírósági végrehajtásról (Vht.)

A bírósági végrehajtás azoknak a szabályoknak az összessége, melyek meghatározzák, hogy a bíróságok és jogvitát eldöntő más szervek jogerős határozatait, továbbá egyes okiratokon (például közjegyzői okirat) alapuló követeléseket miként kell végrehajtani. A törvény tartalmazza az egyes végrehajtható okiratokat, azok kiállításának módját, az önálló bírósági végrehajtók intézkedéseit, a végrehajtás szervezetét.

2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről (Mt.):

A törvény a tisztességes foglalkoztatás alapvető szabályait a vállalkozás és a munkavállalás szabadságának elve szerint, tekintettel a munkáltató és a munkavállaló gazdasági, valamint szociális érdekeire is, a munkaviszony létrejöttével és megszűnésével kapcsolatos rendelkezéseket, a munkaviszonyból eredő jogokat és kötelezettségeket, a munkavállalók és munkáltatók kártérítési felelősségét rögzíti.

1991. évi XLIX. törvény a csődeljárásról (Cstv.):

A törvény célja a fizetéképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő vagy fizetéképtelen gazdálkodó szervezetek adósságának csődeljárásban, hitelezőkkel való egyezségkötéssel történő rendezése, ha pedig ez nem lehetséges, a fizetéképtelen gazdálkodó szervezetek felszámolása útján való megszüntetése és a hitelezői érdekek védelme.

A csőd egy fizetéképtelen vállalkozás esetében egy olyan helyzetet jelent, amikor az adós és hitelezői független segítővel próbálják az adósságokat átütemezni és a fizetőképességet helyreállítani. Hétköznapi értelemben a csőd olyan helyzetet jelent, amikor valakinek egy vállalkozása nem sikerül.

A hatályos magyar csődtörvény (Cstv.) háromféle eljárást szabályoz: a csődeljárást, a felszámolási eljárást és a végelszámolási eljárást.

A csődeljárás olyan eljárás, amelynek során az adós – a csődegyezés megkötése érdekében – fizetési haladékat kap, és csődegyezés megkötésére tesz kísérletet.

A felszámolási eljárás olyan eljárás, amelynek célja, hogy a fizetéképtelen adós jogutód nélküli megszüntetése során a hitelezők e törvényben meghatározott módon kielégítést nyerjenek.

A magyar csődtörvény személyi hatálya csak a gazdálkodó szervezetekre terjed ki, természetes személyekre nem.

1990. évi XCIII. törvény az illetékről (Itv.):

Az Országgyűlés az állami és társadalmi feladatokhoz való arányos hozzájárulás, valamint az önkormányzatok saját bevételi forrásának gyarapítása érdekében készítette el a törvényt. A törvény meghatározza az igazgatási és bírósági szolgáltatások díját, továbbá szabályozza az egyes hatósági eljárások után fizetendő illeték mértékét.

2000. évi C. törvény a számvitelről (Számv.tv.):

Ez a törvény meghatározza a hatálya alá tartozók beszámolási és könyvvezetési kötelezettségét, a beszámoló összeállítása, a könyvek vezetése során érvényesítendő elveket, az azokra épített szabályokat, valamint a nyilvánosságra hozatalra, a közzétételre és a könyvvizsgálatra vonatkozó követelményeket.

A törvény hatálya – a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – kiterjed a gazdaság minden olyan résztvevőjére, amelynek működéséről a nemzetgazdaság más szereplői tájékoztatást igényelnek.

A törvény hatálya nem terjed ki az egyéni vállalkozóra, akkor sem, ha egyéni céggént cégbíróságon bejegyezték, a polgári jogi társaságra, az építőközösségre, továbbá a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi kereskedelmi képviselőjére.

2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról:

Az Országgyűlés a bírósági hatáskörök jogállami szintű, hatékony ellátása, a bírói függetlenség elvének maradéktalan megvalósítása és az ítélkezés egységének biztosítása érdekében a bíróságok szervezeti felépítéséről, feladatairól és igazgatásáról az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény 25-28. cikke alapján készítette a törvényt.

A törvény szabályozza a bíróságok működésének alapelveit, a bírósági szervezet felépülését és a bíróságok központi, valamint helyi igazgatását.

A törvény 1. § alapján Magyarországon a bíróságok igazságszolgáltatási, továbbá törvény által meghatározott egyéb tevékenységet látnak el.

2. § (1) A bíróságok a vitássá tett vagy megsértett jogról, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzati törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról – törvényben szabályozott eljárás során – véglegesen döntenek.

(2) A bíróságok a jogalkalmazási tevékenységük során biztosítják a jogszabályok érvényesülését.

16. § Magyarországon az igazságszolgáltatást a következő bíróságok gyakorolják:

- a.) a Kúria,
- b.) az ítélőtábla,
- c.) a törvényszék,
- d.) a járásbíróság és a kerületi bíróság (a továbbiakban együtt: járásbíróság) és
- e.) a közigazgatási és munkaügyi bíróság.

2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról (Bjt.):

A törvény szabályozza a bírói szolgálati jogviszony létrejöttét és megszűnését, a pályázati eljárás szabályait, a bíró beosztását, áthelyezését és kirendelését, a bírák jogait és kötelezettségeit, munkájának értékelését, illetőleg fegyelmi és kártérítési felelősségét. A törvény ezen kívül foglalkozik a bírák javadalmazásával, a vagyonyilatkozattal, valamint az ülnökök jogállásával és javadalmazásával.

2003. évi LXXX. törvény a jogi segítségnyújtásról (Jstv.):

A törvény célja az volt, hogy létrejöjjön a szociálisan hátrányos helyzetben lévők számára egy olyan intézményrendszer, amelyben a támogatottak szakszerű jogi tanácsot és eljárási jogi képviseletet kaphatnak jogaik érvényesítése és a jogviták megoldása során.

A törvény rendelkezései alapján, a peren kívüli ügyekben a szociális helyzetük miatt rászorult állampolgárok ingyenesen vagy kedvezményes feltételek mellett kaphatnak segítséget, szakszerű jogi tanácsadást jogaik megismeréséhez, érvényesítéséhez, jogvitáik megoldásához, illetve a különböző beadványok elkészítéséhez.

Peres ügyekben szintén a szociális helyzetük miatt rászorulók kaphatnak pártfogó ügyvédi képviseletet.

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról (Ctv.):

A törvény célja, hogy korszerű jogi keretek megteremtésével, az Európai Unió szabályozásával összhangban állapítsa meg a vállalkozások cégalapításának, nyilvántartásba vételének rendjét, és a vállalkozók alkotmányos jogai érdekében, a gazdasági forgalom biztonsága, valamint a hitelezői érdekek vagy más közérdek védelme céljából biztosítsa a közhiteles cégnyilvántartás adatainak teljes körű nyilvánosságát, közvetlenül vagy elektronikus úton.

A jogszabály tartalmazza a cégbíróság és a céginformációs szolgálat feladatait, a cég fogalmát, továbbá a cégjegyzék tartalmát, a cégnyilvántartás nyilvánosságára vonatkozó rendelkezéseket, a cégbejegyzési és változásbejegyzési eljárás rendjét és az egyes gazdasági társaságokra vonatkozó társasági szerződés szerződésmintáit, alapító okirat és alapszabály mintáit.

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról (Gt.):

A törvény szabályozza a Magyarország területén székhellyel rendelkező gazdasági társaságok alapítását, szervezetét és működését, a társaságok alapítóinak, illetve tagjainak jogait, kötelezettségeit, további felelősségét, valamint a gazdasági társaságok formaváltását, egyesülését, szétválását és jogutód nélküli megszűnését. A törvény hatálya kiterjed a jogi személyiséggel rendelkező kooperációs társaságra: az egyesülésre, emellett a törvény megállapítja az elismert vállalatcsoport alapításának és működésének szabályait.

2003. évi CLXV. törvény a panaszokról és közérdekű bejelentésekről (Pktv.):

Az Országgyűlés, elkötelezetten az állami szervek működésébe vetett közbizalom növelése iránt, elismerve a panasz és a közérdekű bejelentés jelentőségét az állam működésének jobbá tételében, tekintettel Magyarország korrupció elleni fellépéssel összefüggésben vállalt nemzetközi kötelezettségeire és a nemzetközi szervezetek által megfogalmazott ajánlásokra, elismerve a közösségi érdekek érvényesülése érdekében a közérdekű bejelentők által vállalt erőfeszítéseket, valamint biztosítva a közérdekű bejelentők minél teljesebb védelme érdekében szükséges intézkedéseket készítette el a törvényt.

A *panasz* olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.

A *közérdekű bejelentés* olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

Panasszal és közérdekű bejelentéssel bárki fordulhat a panasszal vagy a közérdekű bejelentéssel összefüggő tárgykörben eljárásra jogosult szervhez (a továbbiakban: eljárásra jogosult szerv). A szóbeli közérdekű bejelentést az eljárásra jogosult szerv írásba foglalja és a közérdekű bejelentő számára másodpéldányban átadja.

2012. évi C. törvény („új” Btk.):

A büntető törvénykönyv olyan egységes kódex, amely a büntetőjogi felelősség általános és egyes speciális szabályait, továbbá az egyes bűncselekmények felsorolását, és az értük kiszabható büntetéseket határozza meg.

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (Be.):

E törvény szabályozza a bűncselekmény és a büntetőjogi jogkövetkezmények megállapításának rendjét; azt, hogy büntetőeljárás mely okok és feltételek alapján indítható; az eljárásnak melyek a szakaszai, a hatóságok és magánszemélyek milyen eljárási cselekményeket jogosultak és kötelesek elvégezni; az eljárásban milyen határozatok hozhatók; és milyen esetleges jogorvoslatok vehetők igénybe. Olyan szabályrendszer, amely bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban a nyomozást, a vádemelést, a bírósági eljárást és a büntetés-végrehajtást rendező szabályokból áll.

2012. évi II. törvény a szabálysértésről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről (Szabs. tv.):

A társadalmi együttélés általánosan elfogadott szabályait sértő vagy veszélyeztető – a bűncselekményként történő büntetni rendeléshez szükséges kockázatokkal és veszélyességgel azonban nem rendelkező – kriminális cselekmények eljárási, anyagi jogi és végrehajtási szabályait foglalja össze, ideértve a szabálysértési nyilvántartásra vonatkozó rendelkezéseket.

6/1986 (VI.26) IM. rendelet a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban

A rendelet tartalmazza a tárgyi költségmentesség és tárgyi költségfeljegyzési jog szabályait, a személyes költségmentesség engedélyezésének, illetőleg az alanyi

SZÉKESFEHÉRVÁRI
TÖRVÉNYSZÉK

MAGYARY
PROGRAM

költségmentesség, valamint a méltányosságból engedélyezhető költségmentesség feltételeit, továbbá a költség előlegezésének és viselésének szabályait.

9/2003.(V.6.) IM-BM-PM. együttes rendelet a személyes költségmentesség alkalmazásáról a büntető eljárásban

A rendelet szabályozza a büntető eljárásban a személyes költségmentesség engedélyezésének feltételeit.

A Székesfehérvári Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata (a törvényszék honlapján közvetlenül is elérhető)

Bemutatja a törvényszék szervezeti felépítését, az ítélezésben résztvevő, és az ítélezést segítő szervezeti egységeket és azok feladatait. Rögzíti a bíróság vezetőinek – elnök, elnökhelyettes, kollégiumvezetők, tanácselnökök – feladatait, hatáskörét. Bemutatja a bíróság gazdálkodási feladatait, legfontosabb jogköreit.

Jelen összefoglaló az Új Széchenyi Terv Államreform Operatív Program keretében megvalósított „Szervezetfejlesztés a Székesfehérvári Törvényszéken” elnevezésű, ÁROP-1.2.18/A-2013 057. azonosító számú projekt részeként valósult meg.